

26. Interpelácia poslanca Národnej rady Slovenskej republiky K. Farkašovského na podpredsedníčku vlády a ministerku spravodlivosti Slovenskej republiky L. Žitňanskú podaná 9. februára 2017 vo veci efektívnosti súdnych konaní

MINISTERSTVO
SPRAVODLIVOSTI
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Lucia Žitňanská

podpredsedníčka vlády
a ministerka spravodlivosti Slovenskej republiky

SEKRETARIÁT PREDSEDU NÁRODNEJ RADY SLOVENSKEJ REPUBLIKY	
Dátum zaevidovania: 09-03-2017	
Číslo spisu: PRES-215/2017	
Listy: 1/-	Prílohy: 1/1
RZ	ZH LU

Bratislava, 27.02.2017

č. 41654/2017/17 - 14501

Vážený pán poslanec,

dňa 15. februára 2017 mi bol doručený list predsedu Národnej rady Slovenskej republiky, č. PRES-115/2017, ktorého prílohou bola Vaša interpelácia zo dňa 09. februára 2016. V zmysle § 130 Rokovacieho poriadku Národnej rady Slovenskej republiky Vám zasielam nasledovnú odpoveď:

K Vašej prvej otázke „Ako sa od roku 2013 premietla platová tolerancia voči sudcom do dynamiky súdnych konaní?“ musím v prvom rade uviesť, že v súlade s § 23 ústavného zákona č. 120/1993 Z. z. o platových pomeroch niektorých ústavných činiteľov Slovenskej republiky (1) Priemerným platom sudcu Slovenskej republiky je plat poslanca uvedený v § 2. (2) Platové pomery sudcov Slovenskej republiky ustanoví podľa zásady uvedenej v odseku 1 osobitný predpis.

Následne § 66 ods. 1 zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediach a o zmene a doplnení niektorých zákonov v platnom znení ustanovuje, že Základným platom sudcu najvyššieho súdu a sudcu Špecializovaného trestného súdu je plat rovnajúci sa 1,3 násobku platu poslanca národnej rady mesačne, ktorý mu patrí od prvého dňa mesiaca, v ktorom bol na najvyšší súd alebo Špecializovaný trestný súd pridelený alebo preložený. Podľa § 67 zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediach Priemerným platom sudcu podľa osobitného predpisu (tzn. ústavného zákona č. 120/1993 Z. z.) sa rozumie plat v I. platovej skupine a v 3. platovom stupni.

V súlade s vyššie uvedenou právnou úpravou bol priemerný plat sudcu v roku 2013: 2 358,00 €, v roku 2014: 2 358,00 €, v roku 2015: 2 574,00 €, v roku 2016: 2 649,00 €. Základný plat sudcu špecializovaného trestného súdu v roku 2013: 3 065,40 €, v roku 2014: 3 065,40 €, v roku 2015: 3 346,20 €, v roku 2016: 3 443,70 €.

Čo sa týka dynamiky súdnych konaní, priemerná dĺžka súdnych konaní je sledovaná v mesiacoch a podľa jednotlivých typov súdnych konaní (v občianskoprávných veciach, v obchodných veciach, v trestných veciach a vo veciach starostlivosti o maloletých).

Priemerná dĺžka súdnych konaní v občianskoprávných veciach v roku 2013 bola 11,3 mesiaca, v roku 2014 12,1 mesiaca, v roku 2015 14,4 mesiaca a v roku 2016 17,94 mesiaca. Priemerná dĺžka konania v obchodných veciach v roku 2013 bola 14,0 mesiaca, v roku 2014 14,6 mesiaca, v roku 2015 15,8 mesiaca a v roku 2016 19,18 mesiaca. Priemerná dĺžka konania v trestných veciach v roku 2013 bola 4,6 mesiaca, v roku 2014 4,5 mesiaca, v roku 2015 4,4 mesiaca a v roku 2016 4,53 mesiaca. Priemerná dĺžka konania vo veciach starostlivosti o maloletých v roku 2013 bola 6,4 mesiaca, v roku 2014 7,0 mesiaca, v roku 2015 7,2 mesiaca a v roku 2016 7,67 mesiaca.

Štatistika nápadu vecí, vybavených vecí a nevybavených vecí za roky 2013 až 2016 je nasledovná:

	rok	nápad vecí	vybavené veci	nevybavené veci
SPOLU OS SR	2016	983 899	1 020 418	453 673
	2015	1 146 082	1 167 709	491 198
	2014	1 268 395	1 279 274	512 477
	2013	1 485 747	1 411 913	524 891
SPOLU KS SR	2016	90 321	101 313	43 679
	2015	116 597	117 805	55 199
	2014	118 227	111 074	55 918
	2013	108 152	102 112	48 760

Nielen k otázke premietnutia platovej tolerancie voči sudcom do dynamiky súdnych konaní, ale aj k Vašej druhej otázke týkajúcej sa medziročných štatistík vo vyriešených a ukončených súdnych sporoch považujem za potrebné ešte doplniť, že pre rezort spravodlivosti je nevyhnutné, aby dáta rezortu boli metodicky a systematicky zbierané, zosumarizované, spracúvané, analyzované a vyhodnocované, pričom na takúto činnosť musíme vytvoriť podmienky, nielen materiálno-technické, ale aj personálne.

Z tohto dôvodu Ministerstvo spravodlivosti v súčasnosti už posilňuje resp. buduje analytickú a strategicko-plánovacu kapacitu ministerstva spravodlivosti, aby vytváranie podmienok pre výkon súdnictva vychádzalo z reálneho zhodnotenia stavu, najmä z relevantných dát.

K tretej otázke „Čo robíte preto, aby bolo menej súdnych prietahov, aby sa výkon súdnej moci zefektívnil a dôvera i spokojnosť občanov so súdmi rástli?“ považujem za potrebné v prvom rade uviesť, že kompetencie ministerstva vo vzťahu k súdnemu konaniu, z hľadiska posudzovania jeho plynulosti, bližšie upravuje zákon č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších právnych predpisov (ďalej len „zákon o súdoch“).

V uvedenom zákone je upravený inštitút sťažnosti, ktorú je oprávnený podať účastník konania alebo strana konania, a ktorou možno namietať práve porušenie práva na verejné prerokovanie veci bez zbytočných prietahov. V zmysle ustanovenia § 67 ods. 1 písm. b) zákona o súdoch je na prešetrenie vybavenia sťažnosti, teda na postup v tzv. druhom stupni, oprávnené priamo ministerstvo spravodlivosti, a to za predpokladu, že sťažnosť bola vybavovaná predsedom krajského súdu alebo špecializovaného trestného súdu v tzv. prvom stupni. Účelom takejto sťažnosti je zistiť, či v danej veci

boli spôsobené prieťahy v súdnom konaní a odstránenie zistených nedostatkov. Na podklade vyššie uvedenej sťažnosti môže dosť aj k posúdeniu disciplinárnej zodpovednosti sudcu.

K posúdeniu disciplinárnej zodpovednosti sudcu však môže dôjsť aj na základe podnetu subjektov, ktorí nemusia byť ani účastníkmi (stranami) súdneho konania, a ktorí uvádzajú skutočnosti, po vyhodnotení ktorých je zrejmé, že sudca naplnil niektorú skutkovú podstatu disciplinárneho previnenia. Aj prehľad prijatých rozhodnutí Ústavného súdu SR, ktorými bolo rozhodnuté o porušení práva na verejné prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov v konaní, ktorý zasiela ministerstvu Ústavný súd, následne príslušný odbor ministerstva vyhodnocuje aj z hľadiska možnej disciplinárnej zodpovednosti zákonného sudcu. Od nástupu do funkcie som opakovane využila svoje oprávnenie v zmysle zákona o sudcoch a pristúpila k podávaniu návrhov na začatie disciplinárneho konania, o ktorom je kompetentný rozhodnúť disciplinárny senát Najvyššieho súdu SR.

Okrem opatrení, ktoré vychádzajú z dohľadových oprávnení ministerstva spravodlivosti som bezprostredne po svojom nástupe začala pripravovať a realizovať aj ďalšie opatrenia.

Už v roku 2016 som predkladala zásadné zmeny v exekučných konaniach, pričom jedným z hlavných očakávaných prínosov tejto zmeny je stiahnutie exekučnej agendy z okresných súdov na jedno vytvorené pracovisko, čím príde k podstatnému odbremeneniu súdov od časti administratívnej agendy, ktorú nevyhnutne nemusia robiť ostatné súdy. Taktiež som predložila novú úpravu upomínacieho konania, ktorej cieľom je zrýchliť a zjednodušiť vymoženie pohľadávok a v konečnom dôsledku aj výrazne skrátiť lehotu, v ktorej sa podnikateľ domôže svojich peňazí. Obe tieto agendy budú riešené jediným pracoviskom pod Okresným súdom v Banskej Bystrici. Takáto koncentrácia agendy zabezpečí špecializáciu sudcov a ostatných zamestnancov súdu, a tým aj kvalifikované a rýchle rozhodovanie. Odbremením súdov od administratívnej agendy spojenej napr. s exekučnými konaniami sa tieto budú môcť venovať predovšetkým tomu, na čo sú určené, teda riešeniu sporov. V konečnom dôsledku to bude znamenať aj zlepšenie prístupu k spravodlivosti pre všetkých.

V týchto dňoch je v legislatívnom procese novela sudcovských zákonov, ktorá okrem iného zavádza aj hromadné výberové konania pri obsadzovaní voľných miest sudcov. Zámerom týchto zmien je nielen odstrániť disproporcie medzi uvoľnením miesta sudcu a dĺžkou trvania výberového konania, ale aj prispieť k personálnej stabilizácii súdov, nakoľko personálna stabilizácia je zásadnou podmienkou efektívnej činnosti súdov.

Ministerstvo spravodlivosti pod mojím vedením sa zaoberá aj možnosťami odklonov určitých činností v súvislosti s obchodným registrom na iné subjekty a ďalšími možnosťami využitia elektronizácie súdov, s cieľom poskytnúť podnikateľskému prostrediu dostupnejšie a rýchlejšie zápisy do obchodného registra a uvoľniť ďalšiu kapacitu okresných súdov v sídle kraja tak, aby uvoľnenú kapacitu sudcov a justičných zamestnancov bolo možné presunúť k iným súdnym procesom.

Za ďalšie kľúčové východisko pre vytváranie podmienok na efektívne fungovanie justície považujem pripravovaný *audit výkonu súdnej moci*. Na základe výsledkov auditu bude možné objektívne posúdiť, čo majú robiť súdy, bude možné ďalej prehodnocovať čo majú robiť sudcovia a čo napríklad vyšší súdni úradníci, objektívne posúdiť nastavenie jasného počtu sudcov a zamestnancov, prípadne ďalšie predpoklady pre špecializáciu súdov.

Všetky uvedené opatrenia ministerstvo pripravuje s cieľom nielen vytvoriť podmienky zvýšenie efektívnosti výkonu súdnej moci, k skracovanie dĺžky súdnych konaní a k zvýšeniu vymáhateľnosti práva na Slovensku, ale aj k zvýšeniu dôvery a spokojnosti občanov so súdmi.

Na záver uvádzam, že moja odpoveď na interpeláciu bola zaslaná na vedomie aj predsedovi Národnej rady Slovenskej republiky Andrejovi Dankovi.

S pozdravom

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'J. Hruška', with a small mark above the end of the signature.

Vážený pán
Karol Farkašovský
poslanec
Národná rada Slovenskej republiky
Bratislava